

СИЛАБУС

з дисципліни «Рекреаційні комплекси України та світу, курортна справа»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
242 «Туризм»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 7 кредитів (ECTS): 54 годин лекції, 54 годин – практичні заняття, 107 годин – самостійна робота, залік, екзамен, курсова робота.

Викладач курсу – **Омельченко Галина Юріївна**, старший викладач ЗВО кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

<http://new.khntusg.com.ua/staff/omelchenko-galina-juriiivna>

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Історія туризму», «Країнознавство», «Географія туризму», «Красознавчо-туристична діяльність» «Спеціалізований туризм», «Туристичні послуги та турагентська діяльність».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Міжнародний туризм та міжнетнічні комунікації», «Історія міжнародних відносин та зовнішня політика України», «Медичний туризм і курортна справа».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Вивчення дисципліни полягає у вирішенні питань, на які необхідно отримати відповідь на попередньому етапі планування в'їзного туризму: який сегмент потенційних туристів повинен стати основним споживачем послуги (виду туризму); з якою країною (країнами) належить налагодити довгострокове співробітництво; яким чином можна забезпечити для туристів, які прибули з-за кордону, звичне оточення, в якому іноземні громадяни не будуть відчувати себе незатишно; які непередбачені обставини і нестандартні ситуації можуть виникнути і яким має бути порядок дій у разі їх настання. Вивчення дисципліни розповідає про еволюцію курортів в світі, основні фактори розвитку курортів, систему організації курортної справи в Україні, а також географію курортів світу та України. Наведені характеристики основних курортів світу, перспективи розвитку курортної справи.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- поняття: туризм, турист, сфера туризму, форми та види туризму, рекреаційно-туристичні ресурси, об'єкти та атракції туризму;

- основні види туристичних ресурсів;

- особливості формування туристичних потоків та їх розміщення у туристичних регіонах світу;

- функціонування туристичного ринку у світі і в Україні;

- сферу санаторно-курортних послуг;

- стан курортного обслуговування в Україні та світі;

- обслуговування на курортах міжнародного класу;

- роль курортного обслуговування в організації різних форм рекреаційної діяльності;

- шляхи формування, проблеми й перспективи розвитку курортно-рекреаційної системи України.

вміти:

- аналізувати сучасний стан та перспективи ефективного й оптимального розвитку і розміщення всіх складових рекреаційних комплексів;

- застосовувати принципи й методи регулювання соціально-економічного розвитку рекреаційних регіонів;

- оцінювати ефективність санаторно-курортної діяльності в країні, надавати рекомендації щодо організації спеціалізованих оздоровчих та медичних турів;

- володіти методами аналізу потенціалу рекреаційно-туристичних регіонів та будувати їх раціональну територіальну організацію;

- проводити комплексні дослідження функціонування замкнених (цілісних) туристичних зон;

- обґрунтовано формувати міжнародні туристичні маршрути згідно попиту і пропозицій на ринку туристичних послуг.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою є вивчення умов формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів, ознайомлення з системами організації діяльності населення для відновлення фізичних і духовних сил, моделями державної підтримки рекреації як соціально значущого процесу; формування у студентів необхідних для майбутньої професійної діяльності теоретичних знань про сутність, структуру, функціонування курортів, сферу курортних послуг, способи їх урізноманітнення та вдосконалення шляхом інноваційних технологій, загальні засади конкуренції в туризмі та курортному бізнесі зокрема.

Предметом навчальної дисципліни є процеси формування та розвитку рекреаційної галузі, що забезпечує реалізацію різноманітних рекреаційних потреб населення, сприяє оздоровленню нації, підвищенні працездатності, розвитку фізичних і духовних якостей членів суспільства; сучасне та систематичне викладення базових знань з питань сучасного стану курортної справи в Україні та світі.

Завдання:

- визначення теоретичних основ формування і факторів розвитку рекреаційних комплексів, їх спеціалізації та видів у сучасних умовах;
- дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду створення та функціонування рекреаційних комплексів;
- аналіз функціональної, галузевої та територіальної структури рекреаційно-туристичного комплексу України;
- вивчення нормативно-правових документів, що забезпечують створення, функціонування та обслуговування клієнтів на курортах на регіональному та міжнародному рівнях;
- ознайомлення із сферою послуг на курортах;
- визначити роль курортного обслуговування в організації різних форм рекреаційної діяльності;
- вивчення шляхів удосконалення курортного сервісу.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів формування, просування, реалізації та організації споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності з організації комплексного туристичного обслуговування в індустрії туризму, а також формування здатностей:

- до критичного мислення, аналізу і синтезу;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- працювати в міжнародному контексті;
- навички міжособистісної взаємодії;
- працювати в команді та автономно;
- до знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності
- застосовувати знання у практичних ситуаціях
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів
- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)
- розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту
- визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть знати, розуміти і вміти використовувати на практиці набуті теоретичні знання і практичні навички з метою використання методологічного апарату навчальної дисципліни для вирішення теоретичних і прикладних задач, що постають перед фахівцями туристичної галузі; використовувати набуті

професійні знання і практичні навички під час аналізу державних і регіональних програм, заходів щодо організації туристичної діяльності, надання рекомендацій щодо удосконалення планування туристичних регіонів з урахуванням сучасних потреб національних виробників та головних тенденцій розвитку світової туристичної галузі; пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; у процесі визначення туристичного потенціалу регіону з метою його подальшого використання у туристичній діяльності та розробки стратегій розвитку туристичного напрямку класифікацію курортів, досліджувати динаміку та структуру міжнародних туристичних потоків, виділяти та оцінювати їх якісні характеристики; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Теоретико-методологічні засади рекреаційної географії»

Лекції:

Тема 1. Об'єкт, предмет, завдання вивчення та базові поняття дисципліни «Рекреаційні комплекси світу, курортна справа».

Тема 2. Рекреаційна діяльність і рекреаційно-туристське обслуговування як складник господарського комплексу.

Тема 3. Рекреаційні потреби: фактори формування, рівні, зв'язок.

Тема 4. Рекреаційно-ресурсний потенціал: поняття, склад та структура.

Практичні заняття:

Тема 1. Типи рекреаційних комплексів та їх класифікації.

Тема 2. Принципи і фактори розміщення рекреаційних комплексів.

Тема 3. Рекреаційний природний потенціал території та місткість рекреаційного комплексу.

Змістовий модуль 2. «Теоретичні основи формування рекреаційних комплексів»

Лекції:

Тема 5. Теоретичні основи формування та функціонування рекреаційних комплексів.

Тема 6. Рекреаційне природокористування й охорона природи.

Тема 7. Закономірності розвитку рекреації та туризму як системи: територіальна диференціація та інтеграція, функціональна структура, цілісність, різноманіття, взаємодія з іншими соціально-економічними системами.

Тема 8. Типи рекреаційних комплексів, їх класифікації, принципи і фактори розміщення.

Практичні заняття:

Тема 4. Формування та структура рекреаційної індустрії.

Тема 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи у рекреаційних комплексах.

Тема 6. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг.

Тема 7. Рекреаційні потреби та рекреаційний попит як основний фактор формування рекреаційних комплексів.

Тема 8. Правові аспекти рекреаційного природокористування..

Змістовий модуль 3. «Рекреаційне районування»

Лекції:

Тема 9. Теоретичні основи рекреаційного районування.

Тема 10. Європа – провідний рекреаційний регіон світу.

Тема 11. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону.

Тема 12. Рекреаційні комплекси Африки.

Тема 13. Формування і розвиток рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії та на Близькому Сході.

Тема 14. Рекреаційні комплекси Австралії й Океанії.

Тема 15. Рекреаційне районування України

Практичні заняття:

Тема 9. Фактори і умови формування рекреаційних комплексів світу.

Тема 10. Середземноморський рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу.

Тема 11. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону.

Тема 12. Рекреаційні комплекси Африки.

Тема 13. Рекреаційні комплекси Австралії й Океанії.

Тема 14. Проблеми розвитку рекреаційних комплексів країн СНД.

Тема 15. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України.

Змістовий модуль 4. «Ресурсне забезпечення і класифікація санаторно-курортних закладів»

Лекції:

- Тема 16. Санаторно-курортна справа в системі охорони здоров'я та лікувально-оздоровчого туризму.
- Тема 17. Курортно-рекреаційні ресурси санаторно-курортного обслуговування.
- Тема 18. Курортологія як вид науково-практичної діяльності у складі санаторно-курортної справи.
- Тема 19. Типізація санаторно-курортних закладів.
- Тема 20. Роль природно-лікувальних ресурсів у розвитку курортів.
- Тема 21. Основні біометерологічні фактори.

Практичні заняття:

- Тема 16. Використання природних територій для діяльності курортів.
- Тема 17. Порядок здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методик їх використання.
- Тема 18. Кліматичні чинники проведення рекреації.
- Тема 19. Типізація санаторно-курортних закладів.
- Тема 20. Природно-лікувальні ресурси.
- Тема 21. Інноваційні типи курортів.

Змістовий модуль 5. «Особливості діяльності санаторно-курортних закладів»

Лекції:

- Тема 22. Організація діяльності курортного закладу.
- Тема 23. Санаторно-курортний продукт та санаторно-курортні послуги.
- Тема 24. Сучасна SPA-індустрія: стан та світові тенденції.
- Тема 25. Лікувально-оздоровчий туризм та світові курорти.
- Тема 26. Принципи планування санаторно-курортної діяльності в Україні.
- Тема 27. Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом.

Практичні заняття:

- Тема 22. Державне регулювання курортної діяльності в Україні.
- Тема 23. Методика і організація робіт по встановленню округів санітарної охорони.
- Тема 24. Курортний комплекс України.
- Тема 25. Рекреаційна система Карпатського регіону.
- Тема 26. Принципи планування санаторно-курортної діяльності в Україні.
- Тема 27. Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **екзамен** – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

- Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
- Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
- Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
- Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
- Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
- Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
- Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>